

Förord

Gitte Ørskou

Moderna Museet har under sina drygt sextio år varit föremål för en lång rad visioner, debatter, succéer och strider. Det har alltid funnits starka åsikter om vad museet gör och inte gör. I museets arv finns att experimentera och att gå utanför ramarna för vad som förväntas av det moderna konstmuseet. För att kunna reflektera över detta arv, följa i dess fotspår eller hitta nya vägar, krävs att vi har kunskaper om museets historia. Under de senaste tio åren har forskningsverksamheten stärkts, vilket lett fram till olika samarbeten med universitet, högskolor och andra museer i Sverige och utomlands. En starkt lysande stjärna bland mina företrädare är Pontus Hultén, och hans tid har ägnats en lång rad studier. I denna bok analyseras och omvärderas några av de myter som omger museets första decennium och som fortfarande på många sätt präglar bilden av Moderna Museet. Att i dag leda och driva det största moderna konstmuseet i Norden innebär naturligtvis andra utmaningar än när Hultén inledde arbetet i början av 1960-talet och då lade grunden till det museum vi känner. Det är dock intressant att konstatera att många av de frågor som Hultén och hans kolleger och medarbetare funderade kring när det gällde framtidens museum fortfarande är högaktuella.

Pontus Hulténs egen röst finns närvarande på olika sätt i projektet och i denna bok genom en intervju från 1971. I den svarar Pontus Hultén bland annat på frågan hur man ska gå till väga för att göra så många människor som möjligt intresserade av ett museum för nutida konst. Han menar att vi måste ha tilltro till den konstnärliga verksamheten som det subtilaste och samtidigt skarpaste uttrycksmedlet. Ett uttalande som inspirerar och på många sätt ligger i linje med det manifest vi arbetat fram från 2019, enligt vilket Moderna Museet ska engagera, kämpa för konsten och vara en stimulerande plats för människor och konst utifrån vårt uppdrag att samla, bevara, visa och förmedla.

Forskningsprojektet *Pontus Hultén och Moderna Museet – forskning och förmedling utifrån en konstsamling ett arkiv och en boksamling* har pågått under många år och resultaten har redovisats successivt genom texter, program och utställningar. Jag vill rikta ett

varmt tack till projektgruppen, som består av de interna forskarna Annika Gunnarsson, Ylva Hillström och Anna Tellgren, samt den externa forskaren Anna Lundström. Till detta har ytterligare tre forskare bjudits in att medverka. Tack till Patrik Andersson och Jimmy Pettersson för bidragen i den första boken, som kom ut 2017, och till Lars Bang Larsen för den skarpa analysen av *The Machine* i denna andra bok. Vi vill också rikta ett tack till museets arkivansvariga Susana Mendoza Brackenhoff, som bistått projektet i dess olika faser.

Böckernas geniala grafiska design är skapad av formgivaren Karl Stefan Andersson. Museets publikationsansvariga Teresa Hahr leder arbetet med att utveckla museets utgivning, och denna serie av vetenskapliga publikationer är en del av det. Jag vill här även rikta ett särskilt tack till Walther och Franz König, som stöttat utgivningen av dessa två böcker på sitt legendariska förlag med bas i Köln och som varit avgörande för böckernas internationella distribution. Till sist vill jag tacka både tidigare och nuvarande medarbetare, som delgivit forskarna sina minnen och kunskaper och som alla är eller kommer att bli en del av Moderna Museets historia.